

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 4 krome, za Ogrsko 5 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 6 kron, za Ameriko pa 8 kron; za drugo inozemstvo se računi naročnino z ozirom na visokost poštne. Naročnino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 10 v

Uredništvo in upravništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje št. 3.

Slava Tebi, ki si nas kmate ljubiti!

Kmečki stan, srečen stan!

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (insetov) je za celo stran K 80— za 1/2 strani K 40— za 1/4 strani K 20— za 1/8 strani K 10— za 1/16 strani K 5— za 1/32 strani K 250 za 1/64 strani K 1.— Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 53.

V Ptuj v nedeljo dne 31. decembra 1916.

XVII. letnik.

1917.

Počasi gredo kolesa jeklenega časa in vendar tudi hitro. Zdi se nam, da se komaj oddahnemo in že prihaja novo leto.

Novo leto! Tretjič je doživljamo v tej grozoviti svetovni vojni, ki prekaša najbujnejšo fantazijo zblaznelih umetnikov. 1916, 1916 in zdaj 1917! Tri številke, tri letnice, kakor jih človeštvo od 30-letne vojne sem več ne pozna. In tudi naši potomci bodo enkrat z začudenjem gledali drobne železne prstane s temi številkami, spomine svojih pradedov na veliko vojno, v kateri je več kot polovica človeštva stala z morilnim orožjem na bojiščih. V kolikor pa bodojo nas same železne pesti tega peklenskega časa pustile še par let po zaželjenemu miru živeti, spominjali se bomo in i sami s strahom na to katastrofo in prekriževali se bomo, da bi tak udarec grešnega človeštva nikdar več ne zadela...

Zdaj stojimo seveda sami sredi valovja razburjenega morja, sredi švigajočih bliskov in nezaslišanega orkana. Od naših prs teče kri, na naših licah je beda zapisana, v naših očeh žari blazni ogenj, — in nemogoče je, da bi hladnokrvno presojali tajnostne sile tega klanja. Le dvoje nam stoji vpisano z neizbrisljivimi črkami v dušah: da krivda ni na naši strani, da mi nismo povzročili to človečansko nesrečo, ki grozi pokopati pod razvalinami vso kulturo in vse blaginje stoletnega dela, — ter da izvršujemo le svojo dolžnost, zapovedano od zemljice domovinske, od katere nas nobena sila ne more odtrgati, ki jo ljubimo, ne iz priučenega zunanjega čuta, marveč iz naravne večne sile človeškega bitja...

Te dve misli, ta dva dejstva nas držijo pokonci. Iz njih črpamo moč, da vzdržujemo v najtežjih hipih in da se žrtvujemo zahtevam časa.

Te dve misli pa si bomo rešili tudi v novo leto, od katerega upamo iz vse globokine iskrene svoje duše, da nam prinese uredničenje človečanskega hrepenenja po skorajšnjem miru... po nehanju preliivanja krvi... po spomladi človeštva s cvetom ljubezni med vsemi, ki nosijo Božje obličje...

Želimo si sreče v novem letu, tako iskreno, tako globoko, kakor morda še nikdar preje. Vam tam zunaj v strelskih jarkih, ob vročih ceveh kanonov, v večnem snegu obmejnega gorovja, na sinjem morju, pod valovjem in v zraku... In vam v zaledju, v deželah bede in trpljenja, v krajih solz in obupa...

Srečno novo leto vsem, leto zmagovitega miru in začetka novega človečanskega dela! Bog pomagaj!...

Svetovna vojska.

Avstrijsko uradno poročilo od četrta.

K.-B. Dunaj, 21. decembra. Uradno se danes razglašča:

Vzhodno bojišče. Armada pl. Mackensen. V gorju vzhodne Valahije povišano artiljerijsko delovanje. — Armada nadvojvode Jožefa. Tudi včeraj so poskusili Rusi, polastiti se tunelske postojanke pri Mesticanescu. Pet od močnega artiljerijskega ognja spremljenih navalov izjalovilo se je na trdnem izdržanju črnovojniškega orožniškega regimenta pri izbornem učinkovanju naše artiljerije. — Fronta princa Leopolda. Pri c. in k. četah potekel je dan mirno.

Italijansko in južno-vzhodno bojišče. Ničesar za poročati.

Namestnik generalštabnega šefa pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od četrta.

K.-B. Berlin, 21. decembra. (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechta. Severno od Arrasa bili so angleški oddelki, ki so bili po močnemu ognju v naše najprednejše jarke vdrl, s protisunkom vun vrženi. Na obeh bregovih Somme olajšalo je vreme bojevo delovanje artiljerije, ki se je v posameznih oddelkih do velike ljutosti povišalo. Zapadno od Villerts-Carlounela vdrl so gardni grenadirji in vzhodno-pruski musketirji v z učinkujočim ognjem močno razdrte postojanke in so se vrnili porazstrelbi nekaterih bivališč s 4 oficirji in 26 mož na vjetih ter eno zaplenjeno strojno puško po povelju v lastne črte nazaj. — V mnogoštevilnih zračnih bojih in z našim odporom ognjem izgubil je sovražnik v pokrajini Somme 6 letal. — Armada nemškega prestolonaslednika. Pri večinoma neznatnem artiljerijskem ognju nobeno infanterijsko delovanje večjega obsega. Ob fronti Ceisne bilo je več francoskih patrolj zavrnjenih.

Vzhodno bojišče. (Glej avstrijsko poročilo!)

Prvi generalkvartirmojster Ludendorff.

Avstrijsko uradno poročilo od petka.

K.-B. Dunaj, 22. decembra. Uradno se danes razglašča:

Vzhodno bojišče. Armada pl. Mackensen. Nobeni pomembni dogodki. — Armadna fronta nadvojvode Jožefa. Na obeh straneh doline Trotus brezuspešna sovražna podjetja. — Fronta princa Leopolda. Nemške čete sunile so skozi dve sovražni postojanki do Z wyzyna in se vrnile s plenom in vjetimi.

Italijansko in južno-vzhodno bojišče. Nobeni posebni dogodki.

Namestnik generalštabnega šefa pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od petka.

K.-B. Berlin, 22. decembra. (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Blizo obrežja, v pokrajini Somme in na vzhodnem bregu Maase je bilo artiljerijsko delovanje v nočnih urah povišano. Ob Yseru smo dvignili neko belgijsko stražo.

Vzhodno bojišče. Fronta princa Leopolda. Ob Düni in Stochodu trajal je ruski artiljerijski ogenj dalje časa. Sunek dveh sovražnih kompanij južno-vzhodno od Rige bil je zavrnjen. Severno-zapadno od Zaloseze vdrl so nemške napadalne čete v dve predajšnji postojanki Rusov in v vas Z wyzyn ter so se vrnile po razstrelbi štirih minskih metalcev s 34 vjetimi in 2 strojnima puškoma. — Fronta nadvojvode Jožefa. Neki ponočni napad nasprotnika pri Csuelemeru se je izjalovil. — Armada Mackensen. V Veliki Valahiji se položaj ni spremenil. Armada v Dobrudži je napredovala in odvzela Rusom na vjetih 900 mož. — Makedonska fronta. Ob Strumi patroljske praske.

Prvi generalkvartirmojster Ludendorff.

16 bark na enem dnevu potopljenih.

K.-B. Berlin, 22. decembra. Po doslej došlih poročilih bilo je v zadnjih 24. urah 16 bark s skupno vsebino 22.000 ton potopljenih, med njimi 10 sovražnih bark.

Avstrijsko uradno poročilo od sobote.

K.-B. Dunaj, 23. decembra. Uradno se danes razglašča:

Vzhodno bojišče. V oddelku Mesticanesci so avstro-ogrške čete več ruskih sunkov zavrnile.

Italijansko in južno-vzhodno bojišče. Ni ničesar za poročati.

Namestnik generalštabnega šefa pl. Höfer, fml.

Izliv Donave dosežen.

Nemško uradno poročilo od sobote.

K.-B. Berlin, 23. decembra. (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada vojvode Albrechta. V ovinku Yperna in Wyt-schaete dosegel je včeraj artiljerijski boj znatno silo. Južno-vzhodno od Yperna napadli so angleški oddelki; bili so povsod z ognjem, na eni strani v bližinskem boju, nazaj prepodeni. Južno od Boesinghe vdrl je več patrolj v sovražne jarke in so prinesle nazaj vjete, strojne puške ter drugi plen. — Armada nemškega prestolonaslednika. Ob fronti Maase in v Champagne le neznatno ognjeno delovanje. V Vogeza, severno-zapadno od Münstera, dvignila so nemška poveljstva neko pomorsko sapno stražo. Pri Frapelle vzhodno od St. Diè in južno od kanala Rhein-Rhone bili so po močni artiljerijski pripravi napadajoči francoski oddelki zavrnjeni.

Vzhodno bojišče. Fronta nadvojvode Jožefa. V gozdnih Karpatih večkratna patroljska podjetja, pri katerih smo dobili vjete in strojne puške. Južno od Mezticanesci vzeli so avstro-ogrski oddelki zopet neko zadnjič Rusom zapuščeno prednjo postojanko. — Armada Mackensen. V Dobrudži naskočile so zvezne čete več ruskih postojank zadajšnjih straž in so zasedle Tulcea ob spodnji Donavi. Število vjetih se je povečalo na več kot 1600 mož, plen pa znaša več strojnih pušk. — Makedonska fronta. Ob jezeru Doiran artiljerijski ogenj, v pokrajini Strume boji prednjih straž.

Prvi generalkvartirnojmajster
Ludendorff.

Nemci zmagovalci v bitki ob Sommi.

K.-B. Berlin, 23. decembra. Wolffov urad poroča: Nekaj dnij sem se Sommo v vojnih poročilih obeh strank komaj omenja. **Cela bitka ob Sommi je dejansko dokončana.** Ko so se pred več kot štirimi tedni zadnji infanterijski sunki klavirno izjalovili, je ponehal tudi ogenj francoske in angleške infanterije v taki meri, da je postalo braniteljem mogoče, svoje obrambene naprave, ki so obstojale mestoma le iz zbitih jarkov in granatnih odprtih, nanovo izgraditi. Tedni relativnega miru, ki so jih opešani napadalci branitelju prisiljeno pustiti morali, zapечатili so usodo bitke ob Sommi enkrat za vselej. Danes je nastal ob celi fronti Somme zopet zistem izzdanih jarkov. Celo pred najprednejšimi črtami je potegnjena iglatna žica. Celo tukaj leži posadka zopet v globokih in pred streli varnih rovih. S tem so vse žrtve in ves napor petih mesecev sovražne ofenzive zaman ostali. Ako bi se Angleži in Francozi še enkrat upali napasti, potem morajo zopet nanovo začeti, samo da so danes črte (nemškega) branitelja močnejše, kakor dne 1. julija; kajti za prvemu v delokrogu sovražnega ognja vstvarjenemu zistemu jarkov pričakuje več kot en tucat najmočnejših, v vsem miru in z vso skrbnostjo izgrajenih obrambenih črt nasprotnika. Kako izredno oslabljena je francoska ofenzivna sila ob Sommi, izvira iz dejstva, da tudi lepo vreme zadnjih dnij, pri katerem so zmrzjena tla celo rabo tankov dovolila, od njih ni bilo vporabljenega za kak napadalni čin. Ista pasivnost vladala je v zraku. Pri jasnem nebu vozijo nemška bojna brodovja proti zapadu. Od tolikokrat hvaljene angleške premoči v letalstvu je postalo vse tiho. Britsko poročilo od 21. decembra, na katerem dnevu je vladalo dobro vreme, je moralo samo navesti 4 lastnih letal kot pogrešanih, medtem ko zamore navesti le eno sovražno letalo kot uničeno. **Bitka ob Sommi je končala torej s polno zmago nemškega orožja.**

Čudež.

(Po graški „Tagespost“.)

„Moje čustvo mi pravi, Vi štajerski in koroški sinovi, Vi ljubi možje in bratje, da je ta sveta noč zadnja, ki jo ne praznujete ob belo pokriti mizi, med otroškimi obrabi, pred visoko napolnjenimi krožniki — kajti zgodil se je čudež...“

Tako je govoril vojni kurat in dvigal svojo malo postavo, kakor da bi ga prešinila nakrat misel, ki mu je bila zaklicana od tam nekje iz daljav. Sivi, razkriti možje v mali vaški cerkvi, ki so stali v vrstah pred njim, dvignili so malo glave in so pogledali in njih oči so obvisle na ustih pridigarja.

„Ja, v kolikor zamore en človek to reči, jaz verujem, da ta vojna ne bo dolgo kot divja zver skozi zrak letala, kot strupeni črv zemljo prelazila, kot jekleni morskoi volk čakala v valovju na ljudi in jih požirala — kajti čudež je viden. Mi vsi smo ga pričakovali, kajti vbogit so tisti, ki ne gradijo na

Avstrijsko uradno poročilo od nedelje.

K.-B. Dunaj, 24. decembra. Uradno se danes razglša:

Vzhodno bojišče. Fronta nadvojvode Jožefa. Severno doline Uza se je neki sovražni oddelki na visočini Magiarosa utrdil. — Fronta princa Leopolda. Eno naših lovskih poveljstev prekoračilo je Bystrzyco-Solotwino, vdorlo skozi obrambene naprave v neko sovražno prednjo postojanko južno-zapadno od Bohorodczany, premagalo posadko in se vrnilo polnoštevilno po razrušenju obrambenih naprav.

Italijansko in južno-vzhodno bojišče. Na kraški visoki planoti deloma živahnejši artiljerijski ogenj. Drugače nespremenjeno.

Namestnik generalštabnega šefa
pl. Höfer, fml.

Zmagoviti pomorski boj.

K.-B. Dunaj, 24. decembra. Uradno se danes poroča:

Dogodki na morju.

V noči od 22. na 23. decembra so pri nekemu sunku štiri naših razruševalcev v cesti Otranto dva oborožena stražna parnika v artiljerijskem boju potopili. Pri vrnitvi se jim je pot od najmanje šest sovražnih razruševalcev mogočnejšega in hitrejšega tipa, v kolikor znano „Indomite“, preložilo. Pri predoru prišlo je do ljutega topovskega ognja, pri kateremu je bil en sovražni razruševalcev s streljanjem zažgan in je obležal, najmanje trije sovražni razruševalci pa so bili na bližnji dišanci mnogokrat zadeti ter v beg pognani, med njimi tudi en razruševalcev nekega še močnejšega, neznanega tipa. Od naših razruševalcev je bil eden dvakrat v kabino zadet, drugi pa enkrat. En mož je mrtev, nobeden ranjen.

Mornariško poveljstvo.

Nemško uradno poročilo od nedelje.

K.-B. Berlin, 24. decembra. (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Na obeh straneh od Wiertje pri Ypernu napadli so angleški oddelki pod močnim učinkom ognja v jutranji zori naše postojanke; bili so zavrnjeni. Na ostali fronti vladalo je pri slabem vremenu le nezatno ognjeno delovanje.

Vzhodno bojišče. Fronta nadvojvode Jožefa. V zasneženih gozdnih Karpatih se je v pokrajinah Ludowe in Kirlibabe topovski ogenj povečal. Zapadno doline Uz je pričel Rus zopet z napadom. Po enem ponesrečenem sunku posrečilo se mu je, utrditi se na visočini Wagiarosa.

čudeže. Bili so med nami taki, ki so menili, Gospod bode z gorečim mečem iz oblakov prišel in narodom „Stoj“ zaklical. Ki so menili, da bode ločil bojne vrste, kakor je ločil enkrat vodno zidovje Rdečega morja, ali da bode dal znamenje svoje jeze vsem, ki morijo, in da bode solnce vstavil. Ne. Kaj bi bil Bog, ki le od zunaj suje...! To ne bi bil čudež, to bi bilo nasilje. Čudež se je zgodil, je in živi v nas samih, je našel moč in obliko v onih možeh, ki so nam nepreračunljivo pomoč prinesli. Gre med nami okrog, in mi ga ne vidimo, in nočemo vsled tega nanj verovati. Zadržal je čudež naše sovražnike, da od robov niso vdrli v naše dežele. Vodil nas je od najskrajnejšega „Thule“ pa do „Pontusa“ zmagovito, razbil je napačne kralje in je poštenim pustil roko v mir ponuditi, in ta vesela vest — mir — enkrat v svet vržena, ne more več iz nje izginiti. Zamore se jo zasramovati, zoper njo kričati, jo tajiti — pozabiti jo ne more nikdo več: vse oči vidijo svitlo sled. Čudež pa je bil ponižen: bila je življena dolžnost. Religija žrtve.

— Armada Mackensen. Vsled operacij Dobrudži bil je sovražnik potisnjen v severno-zapadni kot dežele. Severni breg Donave na obeh straneh Tulcea leži pod ognjem naših topov. — Makedonska fronta. Med Vardarjem in jezerom Doiran je ležal močni angleški ogenj na nemških in bolgarskih postojankah. V večernih urah napadajoči bataljoni bili so krvavo odbiti.

Prvi generalkvartirnojmajster
Ludendorff.

Nemški plen na vojnem materijalu.

Nad 11.500 kanonov, 3.900 strojnih pušk in 1.700.000 pušk.

K.-B. Berlin, 24. decembra. Plen na vojnem materijalu, ki ga je Nemčija sovražnikom odvzela, da se le približno dognati, ker se je zaplenjeni vojni materijal mnogokrat zopet proti sovražniku rabil. Zamore se poročati torej le številke v Nemčijo spravljene plena.

Že pred rumunsko vojno znašal je ta plen mnogo nad 11.000 kanonov z okroglo 5 milijoni krogelj, 3.500 strojnih pušk, okoli 1 1/2 milijona pušk in karabinerjev in okroglo 10.000 municijskih vozov.

K temu pride še do 14. decembra računani jako znatni rumunski plen, namreč okoli 500 kanonov, 400 strojnih pušk, 200.000 pušk in jako veliko število vojnih vozov.

Avstrijsko uradno poročilo od ponedeljka.

K.-B. Dunaj, 25. decembra. Uradno se danes razglša:

Vzhodno bojišče. Armada pl. Mackensen. Bojevo delovanje postaja v raznih frontnih oddelkih živahnejše. — Fronta nadvojvode Jožefa. Na nakaterih točkah bili so ruski poizvedovalni oddelki zavrnjeni. — Fronta princa Leopolda. Pri Lysiecu je neko lovsko poveljstvo mnogo izkušenega c. in k. inf. reg. št. 16 v nekem nočnem boju prednjih straž mnogokrat močnejšega sovražnika z bajonetom nazaj vrglo in mu prizadelo težke izgube; tudi vsi drugi napadalni poskusi Rusov so se izjalovili.

Namestnik generalštabnega šefa
pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od ponedeljka.

K.-B. Berlin, 25. decembra. (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Pri Wytschate mestoma močni artiljerijski boj.

Vzhodno bojišče. Fronta princa Leopolda. Južno-zapadno od Stanislava zavrnile so avstro-ogrsko prednje straže pri Lysiecu več ruskih sunkov. — Fronta nadvojvode Jožefa. V pokrajini Cimbrslave Wlk. vrgle so naše predno polje

„Služim —!“ Služili ste ji na neizrecno težavnih potih, v viharju sovražnih topov; nje je služil tihi vojni računevalec in mislec ob mizi zemljevidov, ki je izsilil zadnje moči svojemu duhu, služili so ji vsi, ki so šli do najskrajnejšega... Nje je služil mož, v katerem se vsi drugi seštevaajo, ki je misel dolžnosti od cele vrste pradedov kot dedščino prevzel, kakor svoje truplo — ne slučaj je en Hindenburg, marveč čudež, katerega je Gospod skozi stoletja pripravljaj, dokler ga ni pustil v pravem trenutku na svitlo stopiti, v največji bedi! In ta čudež je vstvaril druge. Zgodilo se je, da so vsi narodi, ki so bili zoper nas, nam pajčolan raz oči vzeli in da mi zdaj nas same in moč v nas vidimo; da so tisti, ki so nas napadli, nas okrepčali in ojačili, da so narodi, ki so se zoper nas dvignili, na našem napredku pomagali, da postane naša stavovalna hiša, ki so jo mislili zažgati, kakor tat v noči, še trdnejša in prostornejša, ta širna hiša vzhoda... Ali ni bil to čudež... Štajerski sinovi, koroški sinovi...?

obvladajoče patrolje več ruskih oddelkov nazaj. Severno od Soosmezö v dolini Ottoz prisilil je naš odporni ogenj dvakrat napadajoče Ruse, da se umaknejo nazaj. — Armada pl. Mackensen. V Veliki Valahiji so se razvili novi boji. Dobrudša-armada vzela je Isaccea in stoji v napadu na mostičje Macin.

Prvi generalkvartirnojster
Ludendorff.

Uspešna bitka v Valahiji.

Avstrijsko uradno poročilo od
torka.

K.-B. Dunaj, 26. decembra. Uradno se danes razglša:

Vzhodno bojišče. Armada pl. Mackensen. V Veliki Valahiji trajajo boji naprej. Nemške in avstro-ogrške čete vzele so v naskoku, prodirajoče na obeh straneh od Buzena v Brailo vođeče železnice, močne ruske postojanke pri Filipesci. Tudi v prostoru od Romnicu-Sarata smo napredovali. Število v zadnjih dneh v Valahiji vjetih Rusov znaša več kot 5500 mož. — Armada nadvojvode Jožefa. Južno-zapadno od Sulte in južno od Dorna-Watre tipala so ruska poizvedovalna poveljstva brez-uspešno proti našim postojankam. V gozdnih Karpatih nanovo oživljajoči se topovski boj. — Fronta princa Leopolda. Ničesar pomembnega.

Italijansko in južno-vzhodno bojišče. Nobeni posebni dogodki.

Namestnik generalštabnega šefa
pl. Höfer, fml.

Nad 5500 Rusov vjetih.

Nemško uradno poročilo od
torka.

K.-B. Berlin, 26. decembra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. V posameznih oddelkih Ypern-fronte na obeh straneh kanala od La Bassée in zapadno od Lensa se je artiljerijsko delovanje povečalo. Sunki močnih angleških patrolj bili so večkrat zavrnjeni.

Vzhodno bojišče. Fronta princa Leopolda. Ob spodnjem Stochodu je bila ruska artiljerija živahnjša nego drugače. Severno-zapadno od Lucka se je pri nekem podjetju nemških oddelkov 16 Rusov vjelo. — Fronta nadvojvode Jožefa. Na visočini Ludove v gozdnih Karpatih močni topovski ogenj. V dolini Neagra se je izjalovil neki sunek ruskih oddelkov. — Armada Mackensen. Pri bojih v ravnini Velike Valahije in ob robu gorovja južno od Rimnicu-Sarata smo v zadnjih dneh 5500 Rusov vjeli. Včeraj so naskočile mnogokrat izkušene nemške divizije z dodeljenimi avstro-ogrkimi bataljoni krepko branjeno vas Filipesci od železnice Buzen-Braila in na obeh straneh od nje močno utrjene postojanke Rusov. — Makedonska fronta. Uspešni patroljski sunki bolgarske infanterije severno-zapadno od Monastira. Ob Cerni menjajoči ljuti artiljerijski ogenj.

Prvi generalkvartirnojster
Ludendorff.

Čez leta, ko bode sedeli zopet ob belo pogrjnjeni mizi med otroci, med vnuki, ljubi ljudje, ne bode hoteli morda nikdar pogrešati težkega časa, ki ste ga pribili tukaj med smrtjo in ranami, samotni, odtrgani od življenja, časa, ki Vas je blagoslovil, ko Vas je navidezno proklinjal, časa, ki je izpolnil čudež . . .

In kurat je pogledal čez tihe vrste mladih glav: videl je moleče boritelje, kakor da bi bili sami svoji pradedje, ki so bili naslikani na podobah Cranacha in Holbeina in Dürerja, boritelje zvestobe in dolžnosti; in razumel je, da ista pravna in miselna sila vedno zopet ista trupla, iste moze nanovo vstvarja . . . Zadnje večerno sonce svetilo je v tiho cerkev . . . nebeški svit je obsijal čakajoče moze, služabnike velikega čudeža, ki je nesmrten.

T. K. R.

Fellerjev dobrodejni, oživljajoči rastlinski
esenčni fluid z zn.

„ELSA-FLUID“ tolažiti bolečine.

Predvojne cene: 12 steklenic franko 6 kron. Lekarnar E. V. Feller, Stubička, Elsa-trg št. 241 (Hrvatsko). Čez 100.000 zahvalnih pisem in zdravniških priporočil. 502

Hrepenenje po miru.

Mirovna nota Švice.

Sporazumno z Wilsonom.

K.-B. Bern, 23. decembra. (Schweiz. Dep. Ag.). Včeraj, dne 22. decembra 1916 je švicarski Zvezni svet vladam vojujočih se držav sledečo noto poslal:

Predsednik Združenih držav Amerike, s katerim je švicarski Zvezni svet, peljan od svoje vroče želje po kmalušnjem dokončanju sovražnosti, pred nekaj časom v dotiko stopil, imel je prijaznost, naznaniti Zveznemu svetu vladam centralnih in ententnih sil dostavljeno mirovno noto. V tej noti označuje prezident Wilson visoko željivost mednarodnih sklepov v svrhu sigurnega in trajnega preprečenja katastrof, kakor je ta, pod katero sedaj narodi trpijo. Naglašava v zvezi s tem zlasti potrebo, dovesti do konca sedanje vojne. Brez da bi sam delal mirovne predloge ali ponujal posredovanje, omeja se nato, da sondira, je-li sme človeštvo upati, da se je približalo blagru miru. Izredno zaslužena osebna inicijativa predsednika Wilsona našla bodé mogočni učinek v Švici. Zvesta dolžnost, ki izvira iz držanja najstrožje nevtalnosti, v enakem prijateljstvu z državami obeh v vojni stoječih skupin sil stoječa, kakor otok sredi v valovju grozovite vojne narodov ležeča, v svojih idealnih in materijelnih interesih najobčutnejše ogrožena in oškodovana, je naša dežela od globokega hrepenenja po miru napolnjena in pripravljena, sopomagati s svojimi slabotnimi močmi, da se nezmerne mu trpljenju vojne, ki se ji predočuje vsak dan vsled dotike z interniranci, težko ranjenimi in evakuiranci, napravi konec in vstvari podlago za blagonsko skupno delovanje narodov. Švicarski Zvezni svet prime torej veselo za priliko, da stremljenja predsednika Združenih držav Amerike podpira. Čutil bi se srečnega, ako bi zamogel delovati na katerikoli še tako ponižni način za približevanje v vojni stoječih narodov in za doseg trajnega miru.

Amerika in mir.

Zdaj se je tudi predsednik Združenih držav severne Amerike Wilson oglašil in podal vojujočim se silam mirovno noto. Uradno se poroča o tej stvari tako-le:

K.-B. Amsterdam, 22. decembra ob 3. uri 57 minut zjutraj. Angleški tiskovni urad objavlja vsebino note, katero je naslovil predsednik Wilson na vse vojskujoče se države. Nota vzpodbuja, naj se kmalu izrabi prilika, da se od narodov, ki se vojskujejo, izve, kako da sodijo o pogojih, po katerih se more končati vojska in o pripravah, ki bi jamčile, da bi več ne izbruhnil podoben spor. Predsednik pravi, da je nekoliko v zadregi, da bi podal v sedanjem trenutku navodila, ker bi se lahko zdelo, da jih je povzročila pred kratkim izvedena ponudba osrednjih velesil. Njegova opozoritev pa ni s tem nikakor v zezi. Predsednik Wilson opozarja, da so smotri, ki jih vojskujoče se velesile na

obeh straneh zasledujejo, pravzaprav enaki, namreč: zavarujejo naj se pravice in privilegiji slabih narodov in malih držav. Vsak želi, naj se v bodoče prepreči ponovitev take vojske. Vsakdo bi rad pozorno pazil, da bi se ne ustavljale take sovražne zveze, ki bi motile ravnotežje velesil, a vsakdo je tudi pripravljen, da proučuje vprašanje o ustanovitvi take lige narodov, ki bi zagotovila mir. Wilson priporoča, naj se primerjajo nazori o pogojih, ki morajo prednjačiti končnim pogodbam za doseg svetovnega miru. Nobena obeh strank ni do zdaj naznanila natačnih smotrov, ki bi njo samo in njene narode mogli zadovoljiti. Predsednik ne predlaga nobenega miru, marveč le preiskuje za to, da bi svet izvedel, kako blizu je mir. Predsednik bi bil srečen, če bi sodeloval in če bi celo iniciativo prevzel.

K.-B. London, 21. decembra. (Kor. ur.) Reuter poroča iz Washingtona: Državni tajnik Lansing je izjavil:

Nota predsednika Wilsona se ni poslala radi materijelnih koristi Amerike, marveč ker vojskujoče se velesile na obeh straneh vedno bolj zadevajo tudi prave pravice Amerike; položaj postaja za to vedno bolj kritičen. „Sami se tiramo vedno bližje robu vojske“, je rekel državni tajnik, „pravico imamo za to, da izvemo, kaj da hočejo vojskujoče se države, da moremo svoje bodoče stališče določiti. Merodajna za njo ni bila ne nemška ponudba in tudi ne govor Lloyda Georgeja“. Pozneje, ko je govoril z Wilsonom, je Lansing izjavil, da Združene države svoje nevtalne politike v nobenem oziru nisu izpremenile.

Tako govorijo uradna naznanila. Wilsonova nota že zaradi tega ni posebno simpatična, ker je stala Severna Amerika doslej z vsem svojim denarnemu žaklju podobnim srcem na strani naših sovražnikov, čeprav se ni upala direktno nastopati. Boljša kakor vse sladke Wilsonove note bi bila ednostavna prepoved izvažanja orožja in streliva iz Amerike. Potem bi bila vojna kmalu končana!

Avstrijski odgovor Ameriki.

K.-B. Dunaj, 26. decembra. C. in kr. vlada je v sporazumu z zveznimi silami podala amerikanskemu poslaniku sledeči odgovor:

„V odgovor dne 22. t. m. od njegov. eks-celence g. amerikanskega poslanika meni sporočenega Aide memoire, ki vsebuje predloge g. predsednika Združenih držav Amerike za izmenjavno misli med sedaj v vojnem stanju se nahajajočimi silami v svrhu mogočega uresničenja miru, naglašava c. in k. vlada predvsem, da se pusti od istega duha prijateljstva in dobrohotnosti, ki se izraza v plemenitih nazorih g. predsednika, tudi od svoje strani pri presojevanju istih voditi. G. predsednik ima cilj pred očmi, stvariti temelj za uresničenje trajnega miru, pri čemur ne želi prejudicirati izbiri pota in sredstev. C. in k. vlada smatra kot najprimernejšo pot k temu cilju neposredno izmenjavno misli med vojujočimi se silami. Nadaljša svoja izjava od 12. t. m., v kateri se je izjavila pripravljeno, vstopiti v mirovna pogajanja, počasti se s tem, predlagati kmalušnji sestanek zastopnikov vojujočih se sil v nekem kraju nevtalnega inozemstva. C. in kr. vlada soglašava tudi z naziranjem g. predsednika, da bode šele po končanju te vojne mogoče, korakati k velikemu in zaželjenemu delu preprečenja bodočih vojen. V danem trenutku bode rada pripravljena, skupno z Združenimi državami Amerike posoditi svoje sodelovanje uresničenju te naloge.

(Skoraj popolnoma ednaki odgovor podala je Ameriki tudi naša zaveznica Nemčija).

Angleška proti miru.

Prvi angleški minister Lloyd George je imel sledeči govor:

Poslanska zbornica je pozdravila Lloyd Georgea z glasnim odobravanjem. Lloyd George je v svojem govoru izvajal tele misli: Izmena misli o nemški noti se še ni vr-